

A rendezvény támogatói:

BAÁR-MADAS REFORMÁTUS GIMNÁZIUM
BÉKÁSMEGYERI VERES PÉTER GIMNÁZIUM
BRINGÓHINTÓ KKT.
ÉSZAK-BUDAPESTI TANKERÜLETI KÖZPONT

Hanganyag: CSIBA LAJOS, KERÉKES BARNABÁS

A verseny első fordulójának körzeti szervezői:

Bács-Kiskun: NAGYNÉ GROSKA ÁGNES (Zrínyi Ilona Általános Iskola, Kecskemét)
Baranya: HEBLING ESZTER (Koch Valéria Középiskola, Általános Iskola és Óvoda, Pécs)
Békés: KOVÁCSNÉ FÁBIÁN ANDREA (Implom J. Ált. Isk. 5. sz. Tagintézménye, Gyula)
Borsod-Abaúj-Zemplén: ÁGOSTONNÉ SÁPI ILDIKÓ (Kazinczy Ferenc Ált. Isk., Miskolc)
Budapest: **Dél-Buda:** MERÉNYI GABRIELLA (Sashegyi Arany János Ált. Isk. és Gimn.)
Dél-Pest: DR KISS MAGDALÉNA (Lónyay Utcai Református Gimnázium)
Észak-Buda: GELNICZKY GYÖRGY (Békásmegyeri Veres Péter Gimnázium)
Észak-Pest: KAPOSINÉ BODÓ ANNA (Babits Mihály Gimnázium)
Kelet-Pest: MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium)
Nyugat-Buda: KERÉKES ZSANETT (Áldás Utcai Általános Iskola)
Csongrád: VARGA NOÉMI (Kálvin Téri Református Általános Iskola, Makó)
Fejér: BERNÁTH VALÉRIA (Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskola, Székesfehérvár)
Győr-Moson-Sopron: CSÁKVÁRI ESZTER (Kovács Margit ÁMK, Győr)
Hajdú-Bihar: KATONÁNÉ FERENCZ ÉVA (Bocskai István Ált. Isk. és AMI, Derecske)
Heves: LACZKÓNÉ KISS BEATRIX (Kemény Ferenc Sportiskola, Eger)
Jász-Nagykun-Szolnok: TÓTH ÉVA (Kassai Úti Magyar-Angol Két Tan. Ny. Ált. Isk., Solnok)
Komárom-Esztergom: HOHNER NATASA (Vaszary János Általános Iskola, Tata)
Nógrád: BARKÓNÉ BENYOVI CS. MAGDOLNA (II. Rákóczi F. Ált. Isk. és Gimn., Szécsény)
Pest megye – délkelet: GELENCSÉRNÉ SZARKA MÁRIA (Batthány K. G., Szigetszentmiklós)
Pest megye – délnyugat: KAPUSYNÉ JENEI KATALIN (1. sz. Általános Iskola, Budaörs)
Pest megye – észak: MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium, Budapest)
Somogy/Tolna: URBÁN MÓNICA (Kisfaludy Utcai Tagiskola, Kaposvár)
Szabolcs-Szatmár-Bereg: TÓTHNÉ ANNUSKA ZSUZSANNA (Vári Emil Ált. Isk., Kisvárd)
Vas/Zala: BABATINÉ SIMON MARIANNA (Eötvös József Általános Iskola, Zalaegerszeg)
Veszprém: KÁSA ZSUZSANNA (Deák Ferenc Általános Iskola, Veszprém)

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

2019/20. ORSZÁGOS DÖNTŐ 4. OSZTÁLY

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA FLÓRA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KERÉKES BARNABÁS középiskolai tanár
TÓTH ANDRÁS általános iskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetői:

CSUKA RÓBERT villamosmérnök
WITTNER-BERTA ENIKŐ általános iskolai tanító

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Jelöljétek meg a helyesen írt igekötős formákat!
(A) megírd (B) elkel (C) megvagy (D) el kell (E) gyereki
- Két alábbi szó jelentése ugyanaz, illetve nagyon hasonló. Melyik ez a kettő?
(A) sulykol (B) hergel (C) korhol (D) perzsel (E) pirogat
- Állítsátok betűrendbe a szavakat, majd jelöljétek meg az igaz állításokat!
Veszprém, vesszőz, veszendő, vesztes, veszettség, vesztegel
A helyes betűrendbe sorolt szavak közül...
(A) a 2. és a 3. főnév. (B) a 3. és az 5. ige. (C) a 4. és az 5. ige.
(D) a 6. melléknév. (E) az 5. jelentése: lefizet.
- A deákból lett király* című népmeséből idézünk egy mondatot szóközök és mondatközi írásjelek nélkül. Jelöljétek meg az igaz állításokat!
Akirálykisasszony megelissirtamagáthogynem lehet avándorlegényfelesége.
(A) *A deák jelentése: szegénylegény.* (B) *A mondat összesen 13 szóból áll.*
(C) *Több mint 13 szóból áll.* (D) *Mindösszesen egy igét tartalmaz.*
(E) *Helyesen tagolva egy vesszőt is ki kell tenni.*
- Milyen az *éltes* ember; mit jelent a kifejezés?
(A) *virgonc* (B) *szépkorú* (C) *életrevaló* (D) *tetterős* (E) *aggastyán*
- Melyik vers- vagy népdalrészletből hiányzik a pontok helyén egy fiúnév?
(A) „... tudja, hogy kell járni”
(B) „Vadakat terelő juhász! Látod, elalszik...”
(C) „... itt a padon a dudáját fújja nagyon”
(D) „... volnék, afféle földi király személye”
(E) „odaugrik..., vőfély akar lenni”
- Melyik állat szerepelhet az alábbi hiányos szólások valamelyikében?
Kerülgeti, mint ... a forró kását. Láttam én már karón ...-t.
(A) *kutya* (B) *kacsa* (C) *szamár* (D) *kakas* (E) *macska*
- Melyik meghatározásnak felel meg egy olyan hárombetűs szó, amelyet, ha visszafele olvasunk, egy igét kapunk? Vegyétek figyelembe a helyesírást is!
(A) *ételt tartó edény* (B) *mellső végtag* (C) *csúnya, ronda*
(D) *ijesztő szellem* (E) *a növény kezdetleges hajtása*

- Donászy Magda *Hóvirág* című versét idézzük szótagolva. Összesen hány szó tagolása hibás?

„– Vég-et ért a hosz-szú tél,
sim-o-gat az eny-he szél,
me-leg-eb-ben süit a nap,
új-ra sza-lad a pa-tak.

Hal-lot-tam a ci-ne-gék
ki-ke-e-ti é-ne-két.
Ta-vasz jár a hat-ár-on.
– Ó, be szép ez, vi-rá-gom!”

- (A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5 (E) 6

- Összesen hány ige és hány főnév van az előző idézetben?
(A) 5 ige és 11 főnév (B) 5 ige és 10 főnév (C) 6 ige és 9 főnév
(D) 6 ige és 10 főnév (E) 6 ige és 11 főnév
- Mely szavaknak van rokon értelmű párja a 9. feladat idézetében?
(A) *pirkadati* (B) *cirógat* (C) *fuvallat* (D) *csermely* (E) *somolyog*
- Az alábbi mondatban és az A-E pontokban a szavak betűi összekeveredtek. Fejtsétek meg, majd jelöljétek meg a kipontozott helyre illő szavakat!
A trbáo ték tehe ttala csérszereen acsk ... dulfort leő yge iks tófuázopr.
(A) *rokoly* (B) *tagyarok* (C) *szregye* (D) *immeskro* (E) *tveelvé*
- Egy-egy közös szótag hiányzik a három szópárban. Ha ezt a három szótagot helyes sorrendbe rakjátok, újabb értelmes szót kaptok. Mit jelent ez a szó?
ÜR... - ...RELY CSIPET... - ...LAS KÉ... - ...REM
(A) *virgács* (B) *orvosi recept* (C) *gyógynövény*
(D) *szőlővessző* (E) *kisebb cserjék, szőlő mellé szúrt karó*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- Majtényi Erik *Ötlet* című versét közöljük összekeverve. Állítsátok helyre, azaz írjátok is le a verset, majd válaszoljatok a kérdésekre!

*Büszke is volt elmés ötletére,
kár, hogy most már
nem hajthatja végre:*

fogva tartja az egérfogó rácsa,

hogy Cirmost is megfogja.

*Egér Ede egérfogót látott.
– Ilyet – mondta –
majd én is csinállok,*

de bővebbre tervezem s nagyobbra,

*mert bebújt,
hogy belülről is lássa.*

- Mit jelent az „elmés” kifejezés?
- Miért akarhatta Egér Ede megfogni Cirmost?
- Hogy mondhatjuk másképp, hogy „nem hajthatja végre”?
- Melyik sor elejére lehet beírni a „minthogy” szót?